

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Historiae|| Natvralis|| De|| Serpentibvs|| Libri Dvo.||

Jonston, Jan

Heilbronnae, MDCCLVII.

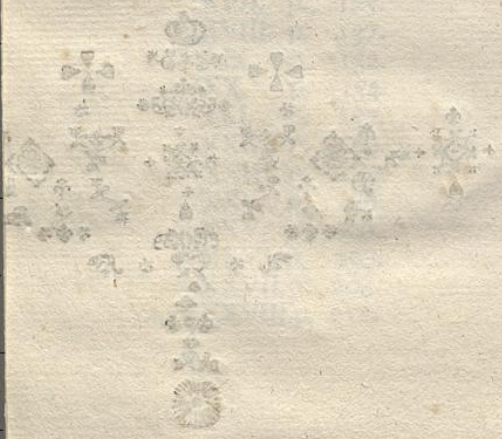
VD18 90529200

Farbkarte

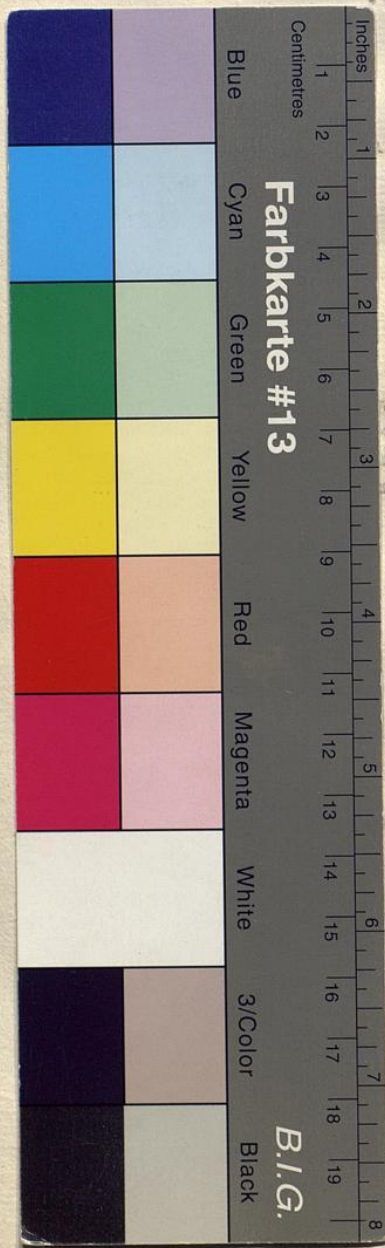
urn:nbn:de:gbv:45:1-11078

HISTORIAE
NATURALIS
SERPENTIBUS
LIBRI DVO.

IOHANNES IONS
MEDICINAE DOCTOR CONCINN

REILBRONNEN
VON FRANCISCUM IOSEPHUM ECKHART
VON MUSEL

Nomen
Ambrosii
Serpentis
L. G. I.

Virgil.
arg. l. 3.

TITVLVS II.

De Serpentibus in specie.

CAPVT I.

De Serpentibus terrestribus.

ARTICVLVS I.

De Vipera.

Primaria fere Serpentum Differentia est, in quantum in *Terrestres* et *Aquaticos* et *Dubios* distinguuntur. *Terrestres* sunt, *Vipera*, *Ammodites*, *Cerastes*, *Haemorrhous*, *Seps*, *Aspis*, *Dipsas*, *Scytale* et *Amphisbaena*, *Caecilia*, *Cenchrus*, *Aconitia Dryinus*, *Elaps* et *Anguis Aesculapii*. His *Indicos* adde.

Ambrosin.
de serpent.
l. i. c. 2.
Nomen.

Viperam quidam ab eo quod *vipariat*, nomen fortitam putant: quasi a faetu exeunte, alvum matris laceretur: alii, et quidem verissime, quasi *viviparam*, et per contractionem *viparam* et *viperam*, quod ova intra alvum concipiat, deinde factum vivum enitatur. Graecis est aliquando per excellentiam *ἔφρις*, ut in *Oppiano* animadvertere est, communiter *ἔφρις* mas, et *ἔφρις* faemina, *παρὰ τὸ ἔχειν ἐν ἑαυτῇ τὴν γωνὴν ἀχοιθιανῶν*, quod ad interitum usque factum contineat, cui fabulae apud veteres fides data; vel *παρὰ τὸ ἔχειν ἐν αὐτῇ τὸ ζῶον*, quod animal intra alvum contineat, quod verissimum. Hodierni Graeci *Echendras*, teste *Bellonio*, nominant. Itali *Marafos*. An recte, alibi disquiretur. *Suessanus* *Scorzionem* vocat: *Nicolaus Florentinus* *Scorzonen*; quod vocabulum, apud Italos, omnibus serpentibus commune est. Arabes *Thyri* vocabulum ipsis imponunt. Vnde *Andromachus* viperinos *pastillos*, ferinos appellavit, a Graeco *τῆρ* seu *τῆριον*. *Nepam* non esse, certum.

Descriptio.

Serpens est venenosus longitudine cubitali, saepe prolixiore, colore subflavo, pluribus maculis confuso. *Mari* caput angustum et acutum, collum crassius, corpus tenuius. *Cauda* ritu aliorum serpen-

tum gracilescit, non tamen acervatim ut faeminae. Squamis circa extremitatem asperioribus tegitur, quas ira percita erigit. *Meatus* excrementorum in cauda est ventri propinquior. *Canini dentes* duo, faeminis plures. *Galenus*, faeminas subflavi coloris, admodum agiles, collum maxime porrigentes, oculis subrubentibus, inverecundis, et ferini intuitus facit. *Aëtius*, multis notis instar rotarum exornatas, magnitudine Cubitali cauda acervatim in tenuitatem desinente, alvo sinuosiore, et quae caudae innixa gradiatur. *Cardanum* si sequamur, erit praestantissimis viperis caput latum, erectum, et cavum, figura rhombi, oculi vivaces, breve corpus, et ad motum alacre. *Amatus Lusitanus* in Hispania cubitalem esse scribit, capite presso et acuto in quo verruca conspicitur, dorso veluti quadam catenam depicto.

Galen. de
Theriaca
ad Pisonem

Anatomica ipsius *Ambrosini* verbis exequemur. Sic autem ille. In dissectione viperini capitis *cerebrum* subnigri coloris conspicitur, et adeo pufillum, ut vix quantitatem quatuor granorum milii adaequet, propterea hoc animal a quibusdam calidum, et siccum esse creditur: quod immodicus calor cordis a frigiditate cerebri temperari nequeat. *Auriculis* viperæ carent, sed earum loco quasdam cavernas habent: Etenim *Plinius* tradidit animalibus factum vivum parientibus aures inesse eminentes, exceptis cartilagineis, vitulo marino, Delphino et viperis quae quibusdam foraminibus pro auribus, utuntur. Quod ad *dentes*, *Gesnerus* tradit quosdam

Anatomica
Ambrosin.
Histor.
Serpent. l. i.
c. 3. p. 117.

vipe-